

به لځ، کاتيک مروږ له يه کهم نيگادا که چاوی به ديمه نی ئه نووسين و شه پولي نار په زاييانه ی نووسه ر و هيزه جياوازه کان له کوردستان و هه نده راندا ده که ویت، وا ده زانیت که تیرورکردنی ئه و گه نجه، که به به خشینی روحی خوږه وه ژيانه نا ئازاده که ی خو ی ئازادکرد، له جفاکی ئیمه دا که حیزب و هیزگه لیکي کوڅواز به مجگیزی خیل ده پره تینیت، کاریکی ناچاوه پوانکراو بیت. لی راستییه که ی ئه گهر پیشتر کو ی خه لکی کوردستانی باشور به ده سه لاتدار و بیده سه لاتانه وه له ناو ترسخانه ی رژیمی به عسدا ده مکوت و هه تکر او کرابیت، که چی له دوا ی راپه رینی به هاری 1991ه وه تا ئیستا له ترسخانه ی پارتي و یه کیتی و کو ی ده سه لاته ئایینی و خیله کییه کانی کوردستاندا له ژيانکی ترسینه ر و رۆح تیرورکراودا ده ژین. له کاتيکدا زوریک واده زانن که ئه مپرو له کوردستانیکی ئازاددا ده ژین، لی راستییه که ی، به واتای ژان پول سارته ری، ئیمه له هه موو کات نا ئازادترین.

ئه گهر له سه رده می به عسدا ئیمه له ناو ترسخانه ی رژیمیکی درنده ژیا بین، که چی هه نوو که له سایه ی ده سه لاتی خو مالیدا ترسخانه یه کی گه وره له ناو رۆحماندا ده ژیت. چونکه ئه وکات هه رنا ویستی به رانگار بوونه وه مان تیدا بوو که رووبه پرووی ئه و ترسخانه یه ی رژیمی به عس بینه وه، به لام ئیستا که گوایه له چه وسانه وه ی نه ته وایه تیی رزگارمان بووه، (هه لبت ئه مپرو له کوردستاندا ویستی نه ته وه، بووه به ویستی کال)، بو یه نه ک هاو ولاتیانی ناوه وه ی کوردستان، که له ترسی بزویی ژیان یان موده ی لاساییکردنه وه ی به رپرسه لو رت، خاوه ن کو مپانیا یان زیندانیکردنیان یانیش کوشتنیان به ده ستی چه کداریکی "نادیار" و له ژیره وه ش سه ر به و دوو حیزبه ده سه لاتدار و ئسلامییه کانه وه ویستی به ره نگارییان تیدا نه ماوه، به لکو ئه و ترسخانه یه له ناخی ئه و هاو ولاتیانه ش ده ژیت که له هه نده راندا ده ژین. به کورتی ئه و ده سه لاته ئالوزکاوه ی کوردستان ته نیا به ریگای خوینتالکردن و تیرورکردنه وه ئه و ترسخانه یه ی له ناو روحی ئیمه دا هه لنه چنیوه، به لکو به ره فتاره کانییه وه توانی وابکات که خودی خو مان ئه و ترسخانه یه له ناخماندا ئه ستور بکه یین. ئه و ده سه لاته بو ئه وه ی ئه و ترسخانه یه ئه ستور و ئه به دی بکات ته نیا به هیزگه لی جياواز له چه کدار، نووسه رو مشه خو ر ئه و کاره ناکات، به لکو هه ولده دات خو مان ببین به به شیک له و ترسخانه یه.

به مجوره ئیمه ی هه نده راننشین، که به هه ر هویه ک بیت ناچارین سه فه ری ئه و کوردستانه چه ته سالارییه بکه یینه وه، ناچارین ببین به شیک له و ترسخانه یه. ئه وه نده به سه که ئه و زیندانیکردنه 30 سالییه عه نتیکه یه که مالی سه یید قادر، له وه ش بترازی، که ره فتاری ئه و مروږه پیش و پاش گرتنی چه ند عه نتیکه بوو، له سه ر ئه و چه ند نووسینه روو که شانیه به یادی خو مان بینه وه. هه روه ک نه مانزانی سو رانی مامه حمه و عبدالستار تاهیر شه ریف بوچی و کئ تیروری کردن. واده ی ئاشکراکردنی ئه و تیرورکارانه ش، وه ک وه ک حیکایه تی ماده ی 140 و که مکردنه وه نه ک له ناویردنی گه نده لی، هیشتا دیار نییه. ئه وه نده به سه که ئیمه ی هه نده راننشین که گوایه ده چینه وه زیدی خو مان، که چیی ده بیت بو "نیقامه وه رگرتن" سه ردانی "ئاساییش" یان "زانیاری و پاراستن" بکه یین، که له ویدا ره فتاره کانی "ئاساییش"، قه ره په ستانی و هییان و بردنت بو شه ش ژور و کارمه ندی خوینسارد له لایه ن موچه خو رانی ئاساییشه وه، وا له مروږ ده که ن، بیژ له خو ی و رابردووشی بکاته وه.

له وه ش ناخو شتر، هه نده راننشینه دل سو زه کان هه میشه له گه ل هه ر پیشه اتیکی به د که له کوردستاندا رووده دات، جا ژنکوژیی بیت یان گه نده لی یان گرتن و کوشتنی نووسه ران یانیش سازشی نیشتمانی بیت، ده بیت شه رم دایانگریت و به ناچار بییش داکوکی له ره فتاره کانی ده سه لاتی کورد بکات که خو شی بروای پیی نییه. لییره وه ئه و رووداوانه هه ر ته نیا ئالوزکردنی

دردۆنگییه‌کانی ژییانی هاوولاتیانی کورد نییه، به‌لکو ئه‌ستووورکردنی ئه‌و مه‌ترسیانه‌شه که له‌سه‌ر ئایینده‌ی کوردستاندا له ئارادایه. چونکه ئه‌گه‌ر ئه‌و ده‌سه‌لاته ژییانی هاوولاتیانی خۆی ریکنه‌خات ناتوانیت به‌رانبه‌ر نه‌یاره‌کانی کوردستانیش خۆی ریکبخات. هه‌ر بۆیه ئیستا کورد خه‌ریکه دۆزی که‌رکوک و زامنکردنی مافه‌کانی کورد و بۆردومان و که‌له‌گاییه‌کانی تورکیا و ئیران و عیراقیش له‌سه‌ر کوردستان فهرامۆشبات. ئیستا که دیهات و چیاکانی کوردستان له لایه‌ن تورکیا و ئیرانه‌وه کاولده‌کریت، که‌چی ریسواکردنی ئه‌و ده‌ستدریژیکردنه بۆ سه‌ر خاکی ئیمه وه‌ک به‌رپرسیارییه‌کی ئیتیکی سه‌یر نا‌کریت.

به‌مجۆره ئه‌و ترسه‌ی که له ناوماندا ئاماده‌یه مه‌رج نییه ته‌نیا ترسیک بیت له‌گرتن یان کوشتنمان له پایه‌ی ئه‌وه‌ی که ره‌خنه‌یه‌کی توندمان له‌و ترسخانه‌ی ده‌سه‌لاتی کوردیی گرتووه، به‌لکو ئه‌و ترسه به‌شیکه له به‌ره‌می ئه‌و گه‌نده‌لییه زه‌به‌لاح، نادادپه‌روه‌رییه بیسنووور و سووککردنه‌ی به‌های مرۆف که بوونه‌ته مۆده‌یه‌کی چه‌سپاو له ژیر سایه‌ی چه‌کداری حیزبه‌کان و بگه‌ ناوه‌ندی نووسه‌رانی سه‌ر به ده‌سه‌لاتیشدا. له‌وه‌ش بترازی، که له ترسی می‌گه‌لیک مه‌لای خوتبه‌ده‌ر و ده‌مپراستی حیزبه ئیسلامییه‌کان تو بۆت نییه قسه‌یه‌ک له‌سه‌رئو ئیسلامگرییه پاشکۆیه‌ی جیهانی ئیسلامی یان ئازادی ژن یانیش ئه‌و مزگه‌فتخانه‌یه بنووسیت که چاکه و خراپه دابه‌شده‌که‌ن. به‌مجۆره رۆحی ئیمه له ناو توپیک ترسخانه‌ی حیزبی ده‌سه‌لاتدار، ئیسلامییه‌کی تووندرو، ئاغا و نووسه‌رگه‌لیکی بالاده‌ست له کوردستاندا گه‌مارو‌دراوه. هه‌ر بۆیه ئیستا به‌رامبه‌ر ئه‌و ترسخانه نه‌بینه‌راو و له‌پیناسه‌کردنه به‌ده‌رده‌دا دۆشداماوین که له ناخ و رۆحماندا په‌لده‌هاو‌یژیت. ئه‌وه‌تا له ماوه‌ی ئه‌و بیست ساله‌ی حکومرانی خۆمالییدا، له ترسی ئه‌و ترسخانه و گه‌نده‌لخانه‌یه‌ی یه‌ک‌تی و پارتیی و ئه‌و ئیسلامخو‌ازییه تووندرو‌ییه‌دا به‌هه‌زاران هاوولاتیانی کورد به‌ره‌و ئه‌وروپا سه‌ریانه‌لگرت، که‌چی به‌رپرسه گه‌نده‌له‌کان و ئه‌و نووسه‌رانه‌ی که پاسه‌وانی ئه‌و ترسخانه‌یه‌ی حیزبه‌کان ده‌که‌ن نه‌ک هه‌ر بیر له ره‌هه‌نده نه‌ته‌وایه‌تی و هۆکردی ئه‌و بی‌زارییه‌ی هاوولاتیانی نا‌که‌نه‌وه، به‌لکو به پاساوی بنکۆل، جه‌ماوه‌ر و خۆشیان چه‌واشه ده‌که‌ن. له‌وه‌ش بترازیین، که سه‌دان له‌و کۆنه پێشمه‌رگه و هاوولاتییه جیا‌وانه‌ی که دوا‌ی هی‌رشه‌کانی ئه‌نفال و له ده‌ستی رژیمی سه‌دام له جیهاندا ئاواره بوون، به هۆی ئه‌و ترسخانه و گه‌نده‌لخانه‌یه‌ی که کوردستانی ته‌نیوه‌ته‌وه ناتوان بگه‌رینه‌وه زی‌دی خۆیان.

که‌واته هه‌له‌یه که ئیمه له‌و ژیانه دل‌ه‌خورپییه‌ماندا و‌ب‌زانین که جاروباریک به نووسینی ره‌خنه‌یه‌کی ساده یان که‌می‌ک توند له‌سه‌ر ناداده‌په‌روه‌ری، گه‌نده‌لی حیزبه‌کان یان تی‌رو‌رکردنی سه‌رده‌شه‌ته‌کاندا ئازاد ده‌ژین. نه‌خیر. هه‌ر یه‌ک له ئیمه باش ده‌زانین که دوا‌ی هه‌ر جۆره ره‌خنه‌یه‌کی توند ده‌بی ده‌ست له‌وه بشۆین که ئیتر له ژیر ئه‌و ده‌سه‌لاته دی‌زه‌یه‌ی کوردستاندا جی‌گه‌مان ببیته‌وه. دواجاریش ئه‌گه‌ر سه‌ز بکه‌ین له‌و ترسخانه‌یه‌ی حیزبه "قائیده‌کان" دا وه‌ک کۆیله‌یه‌کی ئازاد بژین، گه‌ره‌که په‌شیمانیه‌کی شه‌رمه‌ینه‌رانه رابگه‌یه‌نین. ئه‌وه‌کاته‌ش ئیتر وه‌ک که‌سانیک بووده‌له‌ ناچار ده‌بین ببین به‌ بکوژیک یان پاسه‌وانییکردنی ئه‌و ترسخانه‌یه. بۆیه له‌ خۆرا نییه که ئه‌و به‌ناو نووسه‌ر و هاو‌رئ کۆنانه‌ی ئیمه، که هه‌رچه‌نده سالانی‌ک هاو‌را بووین و له ئیمه‌ش زارقه‌له‌بال‌غتریش بوون له ره‌خنه‌گرتن له هه‌مبه‌ر نادادپه‌روه‌ری ده‌سه‌لات، که‌چی کاتی‌ک له پینا و پاره و ده‌سه‌لاتدا بوون به ده‌مپراستیکی ئه‌و

ترسخانه‌ییه‌ی حوکمرانی حیزب نه‌ک هەر شهرم له‌و ئه‌خلاقه‌ بووده‌له‌یان ناکه‌ن، به‌لکو ئیمه‌ی کونه‌ هاورپیش له‌ یاده‌وه‌ریبباندنا توور هه‌لده‌ن.

به‌لێ، به‌رده‌وامی ئه‌و ترسخانه‌یه‌ به‌ره‌می ئه‌و ئه‌خلاقه‌ می‌شسالار و مجگیزه‌ خیله‌کیه‌ی ئه‌و ده‌سته‌ و تاقمه‌ به‌ناو سیاسه‌تکار و نووسه‌رانه‌یه‌ که‌ ره‌گی له‌ نه‌ریت و په‌یوه‌ندیه‌کانی خیلدا داکوتاه‌. ئه‌م‌پۆ گرفته‌که‌ له‌وه‌دایه‌ که‌ ئه‌و پێره‌ له‌ سیاسه‌تکار و نووسه‌ره‌ له‌ جیاتی ئه‌و په‌یوه‌ندیه‌ نه‌ریتییه‌ی نیوان ره‌عیه‌ت، جووتیار و ئاگاندا خو‌ی له‌ شیوه‌ی په‌یوه‌ندیه‌کی مۆدیرنی روکه‌شدا ده‌نوینیت. هه‌نوکه‌ ئه‌و پێره‌ له‌ نووسه‌ره‌ به‌ پاشگر و پیشگری "دکتور"، "پسپۆر"، "نووسه‌ر" و ... تاد، ئه‌و په‌یوه‌ندیه‌ خیله‌کیه‌ تازه‌باوه‌ پهره‌ پێده‌دات. بۆیه‌ ئه‌و پێره‌ تا هه‌ز بکه‌ی ئاوقاتن له‌ زارقه‌له‌بالغییکردندا. ئه‌و پێره‌ نووسه‌ره‌ تازه‌ ره‌عیه‌ته‌ زۆر له‌ ئیمه‌ باشتر باس له‌ ئازادیی و مافی مرۆف، گه‌نده‌لیی و ناداده‌په‌ریی سیسته‌می خیل ده‌که‌ن. هه‌روه‌ک زۆر ئاوقاتانه‌ گوته‌ی فیله‌سووفان له‌ نووسنه‌کانیاندان هه‌لده‌رپژن، تاکوو خوینه‌ری سافیلکه‌ چه‌واشه‌ بکه‌ن.

بۆ ئه‌وه‌ی خوینه‌ره‌ به‌و پێره‌ نووسه‌ره‌ ده‌مامکدار و زارقه‌له‌بالغه‌ ئاشنا بی‌ت، گه‌ره‌که‌، ته‌نیا وه‌ک نمونه‌، سه‌یری خوتبه‌کانی (د) فاروق ره‌فیع و (د) فه‌هاد پیربالی و (د) ره‌فیع سابیر بکات که‌ له‌ نووسین یان تیقی حیزبه‌کاندا سه‌بارته‌ به‌ "ئازادیی را ده‌رپین"، "سته‌مکاری"، "په‌روه‌ده‌ی لیبرال"، "ته‌هوه‌ و ده‌وله‌ت" و "پانتۆلی بی‌زنجیری گه‌نج"ه‌ پیشکه‌شی ده‌که‌ن. کاتیکیش پیشه‌اتیکی هه‌زه‌نده‌ینه‌ری وه‌ک تیروکردنی سه‌رده‌شت عوسمان له‌ ژیر ئه‌و ده‌سه‌لاته‌ مجگیز سته‌مکاره‌ خیله‌کیی و بی‌ه‌رییه‌ له‌ "لیبرال"، "ته‌هوه‌یی"ه‌ و "ئازادی زنجیر"ه‌ دا ده‌قه‌ومیت، ئه‌و سی (د) و هاوویننه‌کانیان، له‌ بی‌ده‌نگیه‌کی شه‌رمه‌ینه‌ردا چاوه‌رپێ هیوربوونه‌وه‌ی ئه‌و ناره‌زاییانه‌ ده‌که‌ن، تاکوو بی‌نه‌وه‌ سه‌ر شاشه‌ی تیقییه‌کان و خوتبه‌مان بۆ بده‌نه‌وه‌.

به‌لێ، یه‌کیک له‌ هۆکرده‌کانی به‌رده‌وامی ئه‌و دۆخه‌ هه‌زه‌نده‌ینه‌ره‌ی که‌ 20 ساله‌ له‌ کوردستاندا له‌ ئارادایه‌، که‌ ره‌نگه‌ هه‌میشه‌ش به‌رده‌وام بی‌ت، په‌یوه‌ندیی به‌و بونیاده‌ نه‌زۆکه‌ خیله‌کیی و ئاکاره‌ی نووسه‌ری کورده‌وه‌ هه‌یه‌ که‌ خولیا بۆ ئازادیی ته‌نیا له‌ زارقه‌له‌بالغییدا ده‌خولیته‌وه‌ نه‌ک له‌ بیرکردنه‌وه‌یه‌کی کرده‌یی، دا‌هینه‌رانه‌دا. ئیمه‌ ئه‌گه‌ر هه‌له‌سته‌یه‌کی ساده‌ له‌ کۆی ئه‌و نووسه‌ر، شاعیره‌ "گه‌وره‌"، رۆژنامه‌وان، موفه‌کیر و ... تاد بکه‌ین که‌ شین و واوه‌یلا بۆ ئازادیی ده‌که‌ن، ئاسانه‌ جیاوازییه‌کانی نیوان زار و ئاکاریان بناسینه‌وه‌. ئه‌و پێره‌ نووسه‌ره‌ به‌ مه‌یلی گه‌یشتن به‌ ده‌سه‌لاتیک، جا ئابووریی بی‌ت یان ناواریی، قسه‌ له‌ ئازادیی ده‌که‌ن، ئه‌گینا بی‌ه‌ریین له‌ ئاکاریی ئازادیی. بۆیه‌ کاتیک گه‌یشتن به‌ ئامانجه‌کانیان، وینه‌ی راستینه‌که‌ی ناخی خویمانمان بۆ وینه‌ ده‌که‌ن.

به‌مجۆره‌ سه‌رده‌شت عوسمان به‌ پله‌ی یه‌که‌م قوربانیی 20 ساله‌ی ترسخانه‌که‌ی حکومه‌تی کوردستانه‌. مخابن دوا‌ی به‌رته‌کی خه‌لک به‌ دژی تیروکردنی سه‌رده‌شته‌وه‌ ئه‌و حکومه‌ته‌ زیاتر خو‌ی ئاشکراکرد که‌ هیچ ده‌سه‌لاتیکێ کرده‌یی نییه‌. چونکه‌ حکومه‌ت که‌وته‌ په‌راویزه‌وه‌ و پارته‌ی بوو به‌ ده‌م‌پراستی. پارته‌ی خو‌ی به‌ ره‌فتاره‌کانییه‌وه‌ وای نیشاندان که‌ له‌ هه‌ولێردا خاوه‌نی هه‌موو ده‌سه‌لاتیکه‌. بۆیه‌ دوور له‌ تاوانبارکردن، ده‌بی‌ت خودی پارته‌ی بکوژی سه‌رده‌شت ئاشکرا بکات.

دیاره‌ هه‌مووکه‌س ده‌زانیت که‌ تا ئیستاش له‌ ئاستی کرده‌بییدا کوردستان به‌سه‌ر دوو ئیداره‌دا دابه‌شکراوه‌: حکومه‌تی هه‌ولێر و سلیمانی. بۆیه‌ بینیمان که‌ له‌ سلیمانییدا کۆی هیزه‌

جیاوازه‌کان به ئازادی هاتنه سه‌شه‌قام و له هه‌ولیریش بیجگه له رۆژی ناشتنی سه‌رده‌شتی جوانه‌مه‌رگدا خۆپیشاندا نیککی تری به‌رچاو رووی نه‌دا.

به‌مجۆره کاتیک خه‌لک ئه‌وها به‌دژی کرده‌ی تیرۆرکردنی سه‌رده‌شته‌وه ده‌نگ هه‌لده‌بهرن، له‌به‌ر ئه‌وه نییه که رۆژنامه نووسیگ به‌و شیوه درنانه‌یه تیرۆر کرا، به‌لکو له‌به‌ر ئه‌وه‌یه که کۆی هیزه جیاوازه‌ی کوردستان هه‌سته‌که‌ن ره‌نگه رۆژیک به‌هه‌مان شیوه له‌و ترسخانه‌ی حیزبدا به‌نادیاری بکوژین، بی ئه‌وه‌ی ده‌سه‌لاتیکی مه‌ده‌نیی و قانونی هه‌بیت بکوژ و هۆکرده‌کانی تیرۆرکردنیان ئاشکرا بکه‌ن.

له‌و روانگه‌یه‌وه ئه‌گه‌ر پارتیی بخوازیت هه‌م وه‌ک حیزب و هه‌میش وه‌ک حوکمرانی حکومه‌ت له‌هه‌ولیر و ده‌فه‌راکنی تردا ئایینده‌ی رووناک بیت، هه‌قه‌ه‌وه‌ی تیرۆرکردنی سه‌رده‌شت و ئه‌و ناره‌زاییانه‌ی که به‌دوایدا هات، به‌قوولی بیر له‌میژوو و دۆخی ئیستای خۆی بکاته‌وه. پارتی هه‌قه‌ بزانیته‌ نه‌ له‌هه‌شتاکان خاوه‌نی خه‌باتیکی به‌رچاوه و نه‌ له‌راپه‌رینی به‌هاری 1991دا، بۆیه ده‌بیت سوپاسی ئه‌و جه‌ماوه‌ر و هیزانه‌ی تر بکات که له‌و بوونه‌ کۆله‌له‌ی ئه‌و له‌ئیراندا رزگاریان کرد. هه‌روه‌ک یه‌کیتیی ده‌بیت بزانیته، که ئیستا به‌رپرسه‌کانی له‌سه‌ر حیسابی سامان و قوربانی خه‌لک بوون به‌خاوه‌ن کۆمپانیا و لۆرتی گه‌وره، بۆیه ئه‌گه‌ر به‌خۆیدا ناچیته‌وه، ئایینده‌ی له‌وه‌ش کۆلۆتر ده‌بیت که هه‌نوکه تێیدا ده‌ژیت. پارتیی له‌کاتیکدا باسی کوردایه‌تی ده‌کات، که‌چیی په‌ناگه‌ی فره‌ترین سه‌رۆک جاش و کۆنه به‌عسییه‌کانه. پارتیی له‌کاتیکدا له‌سه‌ر به‌رد و دیواره‌کان دروشمی "یاسا له‌سه‌رووی هه‌موومانه"ی نه‌خشانده‌وه، که‌چی له‌کرده‌وه‌دا به‌مجگیزی خێل، واسیته و خزم خزمینه، حیزب حیزبینه مامه‌له‌له‌گه‌ل هاوولاتیانی کوردستاندا ده‌کات. لێره‌وه ئه‌وه خۆدی کرده‌کانی پارتیی و یه‌کیتیی که ئه‌و زمانه توندو تیزییه‌ی به‌ره‌مه‌پناوه که ئه‌مرۆ گه‌نجه‌کان به‌کاری ده‌هینن. ئه‌وه خۆدی ئه‌و حکومه‌ته‌ی کوردستانه، به‌های ژیان، دادپه‌روه‌ری، جوامیری و ویستی نیشتمانی له‌کن ئه‌و نه‌وه‌ی دوا راپه‌ریندا بییه‌هاکرده‌وه.

من پیم وانیه ئه‌مرۆ هیچ حیزبیک کوردی هه‌بیت هه‌لگری پیرنسیپی دیمۆکراتیی و دادپه‌روه‌ریی بیت. بۆیه هه‌ر یه‌ک له‌و حیزبانه به‌جیاوازی که‌مه‌وه به‌شدارن له‌و ترسخانه‌ی کوردستاندا. له‌سنووری یه‌کیتیییدا چه‌ندین ساله هه‌مان به‌زمی ئه‌و بێقانونیی و که‌له‌گاییه‌یه که له‌96 له‌هه‌ولیردا هه‌یه. له‌ژیر ده‌سه‌لاتی یه‌کیتیییدا به‌هۆی ئه‌و بیکهاته لیکدژهی که له‌هه‌ناوی ئه‌و حیزبه‌دا هه‌یه، جوړه ئازادییه‌کی رووکه‌ش هه‌یه، لێ ئه‌و ئازادییه له‌جه‌وه‌ردا به‌هایه‌کی نییه، چونکه ئه‌گه‌ر ئه‌و ئازادییه گوتاری سیاسی یه‌کیتی بووایه نه‌ ئه‌و هه‌موو گه‌نده‌لییه له‌ژیر ده‌سه‌لاتی ئه‌و ده‌بوو و نه‌ به‌رپرسه‌کانی سه‌ره‌وه‌ی ئه‌و حیزبه‌ش ده‌بوون به‌دوکاندار و لۆرتی گه‌وره. هه‌روه‌ک نه‌تووشی ئه‌و لیکدایچران و پیربازییه‌ش ده‌بوو. دواجار ئه‌گه‌ر یه‌کیتیی به‌راستی "سۆسیال دیمۆکرات" بووایه، خاوه‌ن سیسته‌میک حوکمرانی نوویا و بووایه، ئه‌وه‌کاته له‌بری "ریککه‌وتنی ستراتژیی" له‌گه‌ل پارتیییدا، که دیاره ته‌نیا ریککه‌وتنیک بازگانییه نه‌ک ریککه‌وتنیک له‌پیناوی به‌رزه‌وه‌ندی هاوولاتیاندا، له‌گه‌ل هیزه چه‌په‌کاندا ده‌بوو به‌ئۆپوزیسیون له‌کوردستاندا.

به‌هه‌مه‌حال، لێره‌دا ئه‌م نووسینه له‌پیشه‌تیک هه‌زه‌نده‌ینهر ده‌دوئ که له‌ژیر ده‌سه‌لاتی پارتیییدا روویداوه، بۆیه مه‌به‌ستی نییه باس له‌کۆی گرفتی یه‌کیتیی و گۆرانیش بکات. ده‌کرئ کیشه‌ی پارتی ئه‌وه بیت که ناتوانیت بیر له‌وه بکاته‌وه که ئه‌و نه‌وه گه‌نجه‌ی ئه‌مرۆ کورپی سه‌رده‌می گۆبالیزه نه‌ک کۆپله‌ی خێ، بۆیه ناتوانیت له‌ژیانیکی تۆقینه‌ر و لێوانرێژ گه‌نده‌لدا

بژیت. ههروهک پارتیی له کاتیکیدا خاوهن میدیایه که، که کوردستانی له تیقییه کانییه وه له بهزمی باله خانه، شه قامی ناقولا، بازارگهی گه وره، کولتووری هه لپه رپین و سازاندنی ئیدولی له چاوه شان کورکردوو هه وه، که چی له وه تیئاگات که نه و سیاسته شلکینه یه کاردانه وهی خوئی له سه ره نه وه گه نجه داده نیت.

ئاخر عه نتيكه یه له ستودیی تیقییه کانی هه ولییدا مهیلی عه شقبازی زور گهرمه، که چی سالی پار که به هوئی سه ره ئیشه وه له سه ره گیای "پارکی شاندر" دا له ته نیشته کچه هاو رپییه که مدا پالم دابوو وه، له هیکرا ره وه پۆلیسیکی بهر ده رگای نه و پارکه، ههروهک له گوندیک بین، هه لیا نکوتایه سه ره مان و نه خوینده واران هه دوا ناسنامه یان کرد. که نه شیا زانی پاسه پورته کهم بخویننه وه، که وتنه پرسیا ریی بیمانا. کاتیکی پیم گوتن، له کاتیکیدا حیزبه که تان کوردستانی له تیقییه کانییدا کردوته شامی شهریف، که چی پالدا نه له پارکی شاردا به عه بیبه ده زانن. به لام له هه موو پایته ختیکی دونیادا پارک و باخچه شوینی ئازادییه، نه دی لیره بوچی پالدا نه وه عه بیبه؟ له جیاتی وه لامدا نه وه، به مونی سه ریری کیژ هه ورپییه که میان کرد. ئاخر قهول وایه هه ولیر بیته نه و دوه بیبهی که جیگه ی بازارگان و گه شتکارانی جیهانه. به مجوره ده کرئ له و ترسخانه یه دا هه موو پی شهاته کان، عه شق، کوشتن و کوئی ژیان له مدیو دیواره کاندای به نه پینی روو بدن، که چی له و ترسخانه یه دا له گه ل گه رمکردنی دروشمه رازا وه کاندای سنووره کانی ئازادیی ته سکتز ده بنه وه. بویه تو بوت نیبه له شه قام و شوینه گشتییه کاندای ده مامکی نه و نه ریت دوو رووییه بیوشین که نه و ترسخانه یه بوئی سازاندووین.

راسته نه مرؤ له ئاستی روو که شییه وه ده سه لاتی خیل له کوردستاندا کالبوو هه وه، لی نه ریتی خیل له شیوه یه کی ئالوزدا له سیسته می ئیستای حکومه تی کوردستاندا ده ژیت. بویه له و دؤخدا نه گه ر تاکه که سیک نووسه ر یان غه ریه نووسه ر که هه یج خزمیکی به رپرسی له ناو نه و دوو حیزبه یان له ده ره وهی نه و دوو حیزبه دا نه بیته و که سیک نه ناسراویش بیته و به ئازادانه روو به پرووی نه و پی ره ده سه لاتداری ناو نه و ترسخانه یه بیته وه، چاره نووسی وه ک سه رده شته هه ژه نه هینه ر ده بیته. له سیسته می خیلدا نه گه ر که سیک سه ره به خیلکی تر ره فتاریکی ناباو بکا یان روو به پرووی زولمی خیلکی تر بیته وه، نه وکات یان دوو خیل ده بیته شه ریان یان به ریگای پیواماقولیکه وه کی شه که یان چاره سه ره ده که ن. سه رده شته عوسمان قوربانی نه و خیلسالارییه ده مامکدراوه به بویاخی دیموکراتییه بوو. بویه نه پیواماقولیک ماوه و نه ئاساییش و نه قانونیکیش هه یه بکوژه که ی ئاشکرا بکات. نه مرؤ له کوردستاندا نه گه ر تو که سیک ناسراو یان خزمیکی ده سه لاتداری له ناو پارتیی و یه کیتییدا نه بیته، ده کریت له سه ره ساده ترین هه لویتستا زور به ئاسانی نه ک هه ر بیبه ش بکریته له هه موو مافیکتدا، بگره زور به خوینساردیش تیروور بکریته. دوا جار به زمه که به وه کوتایی دیت، کاتیکی حیزبکی تر وه ک بیانوویه ک تو به دژی نه و حیزبکی تر به کار ده هی نیت، وه ک نه وهی کی شه ی سه رده شته بوو به هه لدا نه وهی کی شه ی نیوان پارتیی و گوپان و ئیسلامیی و یه کیتی.

هه لبه ته ده بیته خویننه نه وهی له یاد بیته، که کاتی خوئی خه لکی هه له بجه په یکه ری شه هیدانیان شکاند، یان له کاتی خویشاندانی شاروچکه کانی گه رمیاندای چون پارتیی هه مان نه و رولهی گیرا که ئیستا حیزبه کانی تر له سه ره سه رده شته عوسمان ده یگیرن. به لام کی شه ی حیزب و جفاکی کوردیی نه وه یه که ناتوانن له جیاتی نه و کولتووره داخراو و توله خوازه بیر له ریگای گفتوگویییه کی ناوه لا بکه نه وه، تا کوو بتوانن ئازادانه باس له کی شه کانی خویمان بکه ن. کاتیکی که مرؤ هه سته کرد به ئازادیی ده توانیت قسه بکات، نه وکات مرؤ ف ناچار نابیت چاوه رپی

بیانوییهک بکات، تا بروای خوئی رابگهیهنیت بیان داوای مافهکانی خوئی بکات. بوئی لهوهدهچیئت ئییه تا بمینین به دست کولتووری داخراویی و نائامادهیی دیالوگدا بتلیینهوه.

سهبارت به بههای کولتووریی گفتوگویی ئاوهلا، بیسوود نابیت ئهگهر ئهوه به یادی خوینهه بهینمهوه که له وتاری "پرسیاری زمان، ویستی کوزانینیکی هاوبهشه" دا، نووسیوووم: "کوی هزر، زانست، چه مک، شوپشه کولتووریی، پشه سازی، گوپانه جفاکیی و... تاد له روژئاوادا له ئاکامی کردهی گفتوگو کردن و نووسیندا له دایکبوون. ئهوه مه یلهی مروی روژئاوا بو ئاخاوتنیکی هاوبهش، له گریکی کون و به تاییه تیش له دیالوگهکانی پلاتو (ئهفلاتون) هوه سه رچاوه هله ده گری. ئهوه گفتوگویانه مانای گوتنی هه موو راستییهکان نین، به لکو ده ربیری مه یلی گه پان و پرسیارکردن. ئاخویهرانی ئهوه کتیبه به رهوه تیگه یشتن له مدیوی بوچوونه داسه پاوه کانه وه، بیروکه، پرسیار و وه لامه کان له گه ل یه کنتردا ئالوگوپ ده کهن. وه لی ئهوه ئاخاوتنانه روژئانییهک له ئاوه ز بیان زانیان له پشته وه ییه. ئهوه شیوازی ئاخاوتنهش په یوهندی به و روژئانییه جیاوازانه وه هه بو که به رهه میک بوون له وه جفاکه نوییهی گریکه وه.

به کورتی له "کومار" دا ئهوه پرسیاره نهک وه لامدانه وه که ئاراسته ی گفتوگوییهکانی سوکرات دیاریده کا. لیروه هونه ری زمانی پرسیارکردن ده بیته بنه مای کوویستی زانین و تیگه یشتن له ره هنده فره وانهکانی بوون. ئهگهر کردهی زمانی ئاخاوتن مه یلیک له گه پان به دوای پرسیارکردن و ژیانیکی شکومه ند بیئت، که واته زمانیکی ئاوه لاش کوویستی ریبه دیکردنی مروقه به رهوه ئهوه ژیانه."

له وه دیده وه بینیمان که چون پارتیی، وهک حیزب و حکومپرانیش، له بری ئهوه ی ریگای گفتوگوکردن له گه ل جه ماوه ردا و پرسیارکردن له خوئی و له هوکاری ئهوه به رته که راشکاوانه ی کورد و جیهانیش هه لپژیریت، که چی دیئت له به یاننامه ییه کدا ماسوولکه به خالک و گوپان نیشاندهدات. چونکه گوییه بزونتته وه ی گوپان ده یه وه ی به پاساوی تیروکردنی سه رده شت عوسمانه وه توله ی خوئی له پارتیی بکاته وه بیان جه ماوه ری له دژ هانبدات. رهنگه له وه دا گوپان به پرسیار بیئت، چونکه ئهگهر ئهوه نارپه زایبانه خودی بزافه جه ماوه رییه کان سه رپه رشتیان بکردایه، ئهوه کاته دوژی سه رده شت له بوغزی نیوان پارتیی و گوپاندا هه له ته نه ده بوو. هه لبهت زور گرینگه که له کوردستاندا ئهوه بزافه جه ماوه رییه سه ربه خوئیانه، به ئازادی بیمننه وه. چونکه یه کیک له هوئییهکانی سه قه تبوونی کومه لگای مه دهنی له کوردستاندا، خولیای گوچکردن و حیزباندنی هه موو بزافیکی مه دهنیه.

بوئی به بی هه لوه شانده وه ی ئهوه سیسته مه وه همییه خیئل، نابیت چاوه ریی ئهوه بین که ئهوه کولتووری دیالوگ و کرانه وه ییه له کوردستاندا له دایک بن. ههروهک بی هه لوه شانده وه ی ئهوه سیسته مه، مه حاله مه یلی قوولکردنه وه ی ئهوه ترسخانه ییه له لایهن ئهوه ده سه لاته وه کوتایی بیئت. ئهوه کولتووریی داخراوییه له ناو خودی نووسه راندا زور ئالوژتره. هه ره بوئی کاتیک تو به کراوه یی ره خنه له نووسه ریک بیان گوفا ریک بیان هه ره رفتاریکی نووسه ران بگریت، ئیتر له لایهن ئهوه نووسه ر و پیره کانییه وه یان ئهوه خاوه ن گوفا روه ده بوغزی نیویت. دواچار ئهوه نووسه ره خاوه ن دوکانه روژئانییهکانه له فرسه تیگدا به ده گه یه کی خیله کیی تولهت لیده که نه وه. هه لبهت ئاکامی ئهوه ئاوه زه خیله کییه توله خوازه بیجگه له ئهستووورکردنی بوغز له روچی جفاکدا، هیچ به رهه میکی تری نابیت.

لهو دیدوه دواى ئهوهى كه كيشهى تيروركردى سهردهشت بووه شهري نيوان پارتيى و بزوتنهوهى گوران و نووسهران، ئيترده بى گومان بكهين لهوهى كه پارتيى نهك ههر بكوژهكهى ئاشكرا بكات، بهلكو به قوولپى به خودى ئه و دوخه گهندهلساز و ترسخانهيه شدا بچپتهوه كه خهلكى ههولير و كووى دهقههكانى تر به كويلهكردوه.

دهزانم دواجار ئيمه به ديار حيكايهتهكانى دوزينهوهى بكوژيى سهردهشت بيزار دهبين، بويه دهبيت به ههلهپه له چاوهروانى پيشهاتيكى ههژهندهينهري تردا بزوين. دواجاريش ديسانهوه وهك كهلهشيري وهمدار لهناو ئه و ترسخانهيه دا بقووقينين، تاكوو به يادمان بيتهوه كه ئيمه هيشتا له و ترسخانهيهى، كه سهردهشت به بهخشيني مهرگهكهيهوه خووى تيدا رزگار كرد، زيندانين.

بهلهي، وتمان سهردهشت داهينانيكى ئيتكى كرد نهك ئيستيتيكى كرد. بويه زمانى نووسينهكانى هى روظنامه نووسيكى نوئ بوو يان خويناكاريكى دادپهروه رخواز بوو، لى ئهوهى جيگهى سهرنجه ئه و گهنجه به دوو يان سى نووسيني ساده، توانى به راسانيكى سهرگهرمانه شادهمارى ئه و روخ خيلهكييه بگريت كه خاوهن دهسهلاتيكى ئالوزه.

بهههمهحال، سهردهشت له راسانيك، كردهيهكى ئيتيكيدا توانى ئه و ترسخانهيهى كه سيسته مى خيل بومانى سازاندوه ريسوا بكات. بهمهش وايكرد هه موومان به رهه لستكاريى خومان له پيناو ئازادى له بهرامبهر ئه و ترسخانهيهى خيلدا رابگهيه نين كه له ناخماندا زاووزى دهكات. كهواته دهكرى مهرگى سهردهشت مهترسيى ئه وه ترسه مان به ياد بيتهوه، لى ئه وه ته نيا خومانين كه دهتوانين زيانمان له و ترسخانهيه ئازاد بكهين.

بهلهي، وتمان سهردهشت داهينانيكى ئيتكى كرد نهك ئيستيتيكى. بويه زمانى نووسينهكانى هى روظنامه نووسيكى نوئ بوو يان خويناكاريكى دادپهروه رخواز بوو، لى ئهوهى جيگهى سهرنجه ئه و گهنجه به دوو يان سى نووسيني ساده، توانى به راسانيكى سهرگهرمانه ئه و ترسخانهيه راجله كينيت.

كهواته سهردهشت له راسانيك، كردهيهكى ئيتيكيدا توانى ئه و ترسخانهيهى كه سيسته مى خيل بومانى سازاندوه ريسوا بكات. بهمهش وايكرد هه موومان به رهه لستكاريى خومان له پيناو ئازادى له بهرامبهر ئه و ترسخانهيهى خيلدا رابگهيه نين كه له ناخماندا زاووزى دهكات. كهواته دهكرى مهرگى سهردهشت مهترسيى ئه وه ترسه مان به ياد بيتهوه، لى ئه وه ته نيا خومانين كه دهتوانين زيانمان له و ترسخانهيه ئازاد بكهين.

سنوكهولم
2010.5.26

* تيبينى: بهشى زورى ئه م وتاره به دوو بهش له ژماره 634 و 635 "هاولاتى" دا بلاوكراوه ته وه. ليره دا كووى ئه م وتاره له "دهنگهكان" دا بلاو دهكهينه وه.